

Частина перша

КВІТИ КОХАННЯ

Та хіба любов має щось спільне з розумом?

Йоганн Вольфганг Гете

Повернення

Вадим їхав рівною, як стріла, швидкісною трасою. Він повертався додому після року відсутності. З кожним кілометром, який наближав до рідного міста, чоловік хвилювався все більше. Не вірилося, що за кілька годин знову побачить обличчя рідних людей, зможе обійняти їх і запитати, як ті жили рік без нього. Зараз уже сумнівався, що його рішення рік тому було правильним, але справу зроблено і назад уже нічого не повернеш.

Дорогу не переповнювали автівки — було дуже рано, небо ледь почало сіріти, тож Вадим міг спокійно їхати і, щоб дорога видалася не такою довгою, згадував події річної давнини. У місті з двохсоттисячним населенням він першим відкрив приватну клініку. Для цього довелося взяти чималий кредит, який за кілька років Вадим зміг повернути банку і вже отримував непоганий

прибуток. Лікар працював не покладаючи рук вдень і вночі, бо таких нейрохірургів, як він, можна було перелічити на пальцях. На операції до відомого ескулапа з'їжджалися клієнти з усіх куточків країни, і Вадим оперував, отримував з того прибуток і зовсім мало приділяв уваги дружині Оксані. З нею він прожив десять років, до цього мав шлюб, але перша дружина швидко пішла з життя — її забрала онкологія. Дітей подружжя нажити не встигло, а ось Оксана... Вона не поспішала порадувати чоловіка первістком, хоча він дуже хотів мати дитину.

— Ще встигнемо, — говорила щоразу Оксана, коли мова заходила про дітей. — Ось станемо на ноги, переїдемо до столиці, буде у нас гарний приватний будинок, і тоді...

— Оксанко, так можна все життя чекати, — не погоджувався Вадим. — Мені вже сорок п'ять, тобі трохи менше, у наших знайомих дорослі діти.

— Ми їх наздоженемо, — усміхалась Оксана. — У нас усе попереду!

— Хочеш мене зробити батьком у віці дідуса, коли вже буде за п'ятдесят?

— Ти маєш набагато молодший вигляд! — Оксана знову подарувала йому чарівну усмішку.

Такі розмови завжди закінчувались однаково: жінка не мала наміру народжувати дитину. У Вадима опускалися руки, але наступного дня на нього чекали хворі, які дивилися на нього сповненими болем і надією очима, і він ішов в операційну. Робота його відволікала він сумних думок і була порятунком від хандри. Чоловік не надто вірив в обіцянку Оксани народити дитину після переїзду в столицю, але така перспектива його все ж заспокоювала.

Потім поповзли чутки про те, що Оксану часто бачать разом із Вадимовим другом і колегою Максимом. Він поговорив з дружиною, але та запевнила, що то все людська заздрість. У Вадима майнула думка найняти при-

ватного детектива, щоб простежив за жінкою, але, добре поміркувавши, він вирішив, що не можна жити без довіри в родині, а слідкування за своєю половинкою — не що інше, як приниження для них обох. Він став уважніше придивлятися до стосунків Оксани з Максимом і помітив, як вони переглядаються між собою, часто кудись їдуть автівкою разом нібито у справах. Одного разу Вадим повернувся ввечері додому й не застав дружини. Телефонем Оксана повідомила, що заночує в подружки.

— Раніше ти ніколи так не робила, — зауважив він, коли дружина повернулася зранку додому.

— Раніше ти частіше бував удома і ми могли кудись сходити. Тепер ти завжди на роботі, — відповіла вона. — Що я маю вдома робити? Вити вовком у цих стінах?

— Я не проти того, щоб ти спілкувалася з подружками, — сказав Вадим. — Але що можна робити до самого ранку?

— Мити вам, чоловікам, кісточки, — посміхнулась жінка і попросила його не бути таким занудою.

Останнім часом Оксана почала часто ночувати в подруг, що зробило стосунки подружжя дещо напруженими. До того ж Вадим і сам згрішив — зрадив своїй дружині. Це сталося один раз за все їхнє подружнє життя, коли він був на нічному чергуванні з медсестрою Маринкою. Молода дівчина закохалась у нього по самі вуха, але чоловік тримав субординацію, ніколи не переходив межі дозволеності, а тієї ночі ніби лихий поплутав. Вадим був схвильований тим, що Оксана знову пішла на ніч з дому саме тоді, коли в Максима був вихідний, — а поруч була вона, ніжна, мила, свіжа, як вранішня квітка, з великими синіми очима. Марина так захоплено дивилася на нього, що не втримався, поцілував у щічку — і вже не міг себе контролювати. Наступного ранку йому соромно було дивитися дівчині в очі, тож вирішив, що скаже їй, наче

то випадкова його слабкість, про яку не варто згадувати. «Я це зроблю, але не зараз», — вирішив.

Підбивши підсумки своєї титанічної праці, Вадим дійшов висновку, що настав час розширити бізнес. Йому зателефонував знайомий і повідомив, що в їхньому місті, у самому центрі, терміново продається приміщення, яке б ідеально підходило для розташування медичного закладу. Розглянувши світлини, надіслані другом, Вадим зрозумів, що це його щасливий квиток. Переїжджати до столиці, де величезна конкуренція й багато метушні, він ніколи не хотів. Про такий переїзд мріяла його дружина, а самого Вадима задовольняв великий обласний центр, тим паче, що приміщення, яке було виставлене на продаж за помірну ціну, його влаштувало. Про нові перспективи Вадим розповів дружині.

— Вадику! Та ти при своєму розумі?! Міняти шило на мило? Лише в столиці у нас є шанси! — кричала вона, навіть нене уточнивши деталей Вадимової пропозиції. — Ми стільки років мріяли про переїзд!

Марно Вадим намагався довести, що в обласному центрі можна заробляти більше і жити спокійніше. Оксана істерила, ревіла і врешті-решт побігла до подруги. Удома Вадим залишатися на самоті не захотів, поїхав до Сергія Івановича, місцевого патологоанатома і надійного друга. Знаючи, що товариш полюбляє хороший коньяк, Вадим прихопив із собою таку пляшечку.

Сергій Іванович був на робочому місці.

— Заходь, Вадику! — зрадів чоловік. — Я тут якраз зібрався зробити розтин погорільцю.

— Що з ним трапилося? — Вадим мимохідь глянув на обгорілий ущент труп.

— Їхав на автівці один п'яненький чоловік і злетів у прірву, — пояснив товариш. — Забув, сердешний, що не птах і літати не вміє. Сам винен, що сів за кермо

нетверезим, а ось його пасажира шкода. Не знав той, що сідає у машину до свого вбивці. До речі, хто він — не відомо. Оце мав закінчити з водієм і писати папери на пасажира, щоб шукали, хто то і звідки. Та що це я розп'явся? Тобі ж зовсім не цікаві мої пацієнти! — усміхнувся Сергій Іванович. — Ходімо в кабінет, розкажеш, що привело тебе до старого сивого потрошителя.

Друзі хильнули по чарчині, і Вадим розповів усе: і про небажання дружини народити дитину, і про підозру щодо її стосунків із Максимом, і про ніч, проведену з медсестрою, і про бажання відкрити новий сучасний медзаклад в іншому місці.

— Якось усе це навалилось одразу, що й руки опустилися! — зізнався Вадим. — Так хочеться все покинути, зникнути кудись хоча б на рік!

— Слушна ідея! — Сергій Іванович підняв угору вказівний палець.

— Зникнути? Я ж не невидимка!

— Я можу таким тебе зробити!

— Як саме? — розсміявся Вадим.

— Я не жартую! — сказав чоловік.

Саме Сергій Іванович підтримав ідею зникнути. Він запропонував таємно виїхати з міста, придбати приміщення, а патологоанатом видасть невпізнаний труп за тіло Вадима.

— Будеш рік займатися клінікою, а тут усі вважатимуть, що ти загинув, — сказав Сергій Іванович. — Мине рік, ти повернешся й побачиш, що час розставить усе на свої місця.

— Було б непогано, — посміхнувся Вадим. — Не потрібно переконувати Оксану, просити народити дитину, не треба перепрошувати Марину, можна всі сили спрямувати на роботу.

— От бачиш, що я вигадав!

— Але ж Оксана може легко дізнатися, що я працюю в іншому місті, — зауважив Вадим.

— Тебе й тут треба вчити! Не можеш оформити заклад на інше ім'я?

— Наприклад, на твоє?

— Ні-ні! Мене влаштовує робота в морзі! Мої пацієнти спокійні, у них уже нічого не болить. Хіба нема довірених людей?

— Є. Лише мама, яку я не бачив уже два роки.

— Правильна думка! То що? Розробляємо план?

Друзі допили пляшку коньяку, обговорили деталі. Сергій Іванович поставив умову:

— Тільки не підведи мене! — сказав він. — Рік щоб не було від тебе ні дзвінків, ні інформації в соцмережах! Повна анонімність!

— Я не зможу навіть тобі зателефонувати й дізнатися, як тут усе?

— Саме так, бо інакше нема сенсу «помирати»!

Вадим погодився і наступного ранку, не дочекавшись повернення Оксани від подруги, виїхав з міста. Одразу рушив до матері. Його дружина так і не встигла познайомитися зі свекрухою, усе відклала на потім. З першою покійною дружиною Вадима мати мала хороші стосунки, а ось Оксана не дуже любила село: вона народилась у місті й мешканців села зневажала, називаючи їх «брудними селяками», що завжди обурювало Вадима. До своєї матері він вибирався один раз на два роки, і лише тоді, коли їхав до неї після всіх цих подій, його почала гризти совість. Вадимів батько помер, коли хлопцеві було лише тринадцять років, і жінка сама піднімала сина, ставила на ноги, навчала. Зараз, у свої сімдесят років, вона видавалася значно старшою.

Вадим залишив автівку за селом біля кладовища, сховався на могилу до батька і ввечері пішов до рідної хати.

Мати була дуже здивована, побачивши сина на порозі. За вечерею той сказав, що хоче забрати її в місто на обстеження.

— Мамо, ми маємо виїхати зараз, — наголосив чоловік.

— Тоді я не поїду! На кого покину Барсика? Мені потрібно домовитися, щоб сусідка за ним доглядала.

Вадим знав, що має забрати матір не на кілька днів, тому порадив залишити сусідці записку, що їде до санаторію, а сама нехай збирає необхідні речі, і Барсика вони заберуть із собою.

У місті Вадим купив кошик для транспортування kota, у газеті знайшов оголошення про продаж будинку в передмісті, швиденько відвіз туди матір і оформив на неї будинок. Того ж вечора сказав жінці, що у них зараз не все гаразд з дружиною і він хоче придбати приміщення під новий медичний центр та оформити його на материне ім'я.

— Правильно! — погодилася жінка. — При розлученні тобі хоча б ця клініка дістанеться.

— Дякую, мамо, за розуміння! — сказав він.

Клініку він назвав на честь матері «Лукерія», закупив нове обладнання і почав працювати. Трохи важче було з матір'ю, яка все бідкалася, що хату в селі обікрадуть і все звідти винесуть. Довелося зізнатися, що будинок у передмісті він придбав для неї. Жінці знадобилося кілька днів, щоб змиритись із переїздом.

— Я щоліта буду тебе відвозити в село, якщо захочеш, — пообіцяв він, — а зараз мені потрібна твоя допомога в клініці. Ти ж у мене колишній фельдшер? За всім я сам не встигаю приглядати, то працюватимеш на півставки, до обіду, прийматимеш продукти на кухню, замовлятимеш їх, стежитимеш, щоб було там чисто.

Жінка залюбки взялася до роботи і вже не сумувала за селом і своєю хатою.

Так минув рік, настав час повернутися до рідного міста. Вадим не знав, що на нього чекає, і поспішав швидше про все довідатися.

Із завмиранням серця він під'їхав до своєї клініки. Автівку залишив за рогом, щоб не було помітно її з вікна, сам став неподалік від входу. Довго йому чекати не довелося — з приміщення вийшла Оксана. Жінку під руку тримав Максим, але не це стало найбільшим здивуванням. Оксана була вагітна! Пара, весело щось обговорюючи, підійшла до автівки, чоловік поцілував жінку в губи й відчинив завбачливо дверцята. За мить машина від'їхала. Вадим помітив, що назву клініки змінено. Знайшовши номер у мобільнику, зателефонував у приймальне відділення й поцікавився, хто наразі власник клініки. Особливо вже не здивувався, коли почув прізвище Максима. «Тут все ясно як білий день», — подумав Вадим і набрав номер Сергія Івановича.

Він довго слухав звук виклику, доки не почув у слухавці голос Сергієвої дружини і попросив покликати Сергія Івановича.

— Не можу, — відповіла жінка. — Він помер півроку тому.

Це був несподіваний удар, і Вадим не одразу опанував себе.

— Де він похований? — запитав оговтавшись.

Купивши два букети квітів, Вадим поїхав на кладовище. Попросив цвинтарного сторожа знайти в журналі реєстрації своє прізвище.

Чоловік посидів на лавці біля могили своєї дружини, знайшов місце поховання Сергія Івановича. Знав, що в того хворе серце, але що ніколи вже не побачить його живим, ніяк не очікував.

— Час відвідати свою могилу, — сумно промовив він і простився з другом.

Його поховання було на так званому новому кладовищі, там, де вирубали сосновий ліс, звільнивши місце для нових могил. Вадим побачив потрібний сектор, залишалося знайти ряд і саму могилу. Ідучи вздовж свіжих могил, він здалеку помітив біля одного з поховань жінку з дитячим візочком. Підійшов ззаду так тихо, що та не почувала його кроків. Вона стояла спиною до Вадима, тримаючи на руках немовля.

— Дивись, синочку, тут похований твій тато, — говорила вголос. — Він був добрим, красивим, найкращим! Шкода, що ти ніколи його не побачиш і він не дізнається, що ти є в нього.

Вадим одразу впізнав голос Марини. Вона стояла з дитинкою на руках біля його могили. Мороз сипнув по шкірі, коли чоловік почув, що в нього є син. Горло стиснула грудка, яка не дозволяла промовити й слова, аж поки він її не проковтнув і глухим голосом промовив:

— Його татко живий.

Марина здригнулася від несподіванки, різко повернула голову, розширила очі від побаченого, скрикнула, і її тіло обм'якло. Вадим устиг підхопити маля на руки і підтримати під лікоть Марину до того, як вона втратила свідомість.

Жінка розплющила очі, глянула на Вадима перелякано і знов опустила повіки.

— Маринко, сонечко, я живий! Усе добре!

Вона почула знайомий голос і, не розплющуючи очей, тихо промовила:

— Я померла?

— Дурненька моя дівчинко! — розчулено промовив чоловік. — Я тут, я з тобою! Я повернувся до тебе й до нашого синочка!

Марина розплющила очі, подивилася на Вадима, провела долонею по обличчю.

— Я знала! Знала, що ти живий! — промовила вона.